

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Jona Willem te Water (1740-1822). Historicus en theoloog tussen traditie en Verlichting

Mooij, J.D. de

Citation

Mooij, J. D. de. (2008, May 7). *Jona Willem te Water (1740-1822). Historicus en theoloog tussen traditie en Verlichting*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12841>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12841>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen

behorende bij het proefschrift *Jona Willem te Water (1740-1822). Historicus en theoloog tussen traditie en Verlichting* te verdedigen aan de Universiteit Leiden op woensdag 7 mei 2008, klokke 16:15 uur door Jacobus Daniël de Mooij

1. Jona Willem te Water was beïnvloed door de wijsgerige historiografie en het werk van Jan Wagenaar, maar hij bracht in zijn historiografie een boodschap die nog altijd dicht bij die van de traditioneel-gereformeerde geschiedschrijving stond.
2. Te Water was verdraagzaam tegenover niet-gereformeerden, maar onverdraagzaam tegenover personen die binnen de Gereformeerde Kerk van de orthodoxie afweken.
3. In de verwoording van zijn kritiek op de neologen liet Te Water de door hem gepropageerde gematigdheid en voorzichtigheid in theologische zaken geheel varen.
4. Ten onrechte stelt C.R. van den Berg dat Te Water, geboren in 1740, een student van Albertus Schultens was en een dictaat van diens colleges uit de jaren 1729-1732 heeft geschreven. Van den Bergs conclusie dat Te Water een moeilijk te lezen handschrift had en een zeer matige kennis van het Latijn, Hebreeuws en Grieks is dan ook onjuist.
C.R. van den Berg, *Ds. Johannes Barueth 1709-1782. Een strijdbaar verdediger van de gereformeerde kerk en staat*, Houten 2003 (diss. VU), 124, 356 n. 50.
5. De achttiende-eeuwse apologeten hebben door hun grondige bestudering van de nieuwe methoden van bijbelexegese onbedoeld eerder bijgedragen aan de ontwikkeling van de negentiende-eeuwse vrijzinnigheid dan aan de verbreiding van de orthodoxie.
6. Abbé Jean Antoine Nollet was meer natuurkundige dan fysicotheoloog.
7. In het begin van de negentiende eeuw werd huisgodsdienst gepropageerd als een middel om het geluk van elk gezin en de welvaart van de maatschappij als geheel te garanderen.
Jack de Mooij, 'Protestantse huisgodsdienst in Nederland in het begin van de negentiende eeuw', *NAKG* 82 (2002) 301-323
8. Meinard Tydeman en Johan Adriaan van de Perre verdienen een biografie.
9. Afgezien van het moment van de kruitramp moet Paulina Cornelia te Water-Mounier vaker de vraag 'zei u iets, te Water?' gesteld hebben.
10. Het gemis van Te Waters naam in het Leidse stratenplan kan het eenvoudigst worden opgelost door de Watersteeg van het voorvoegsel 'Te' te voorzien.